

Економіка, менеджмент, фінанси

Секція:

УДК 658.5:656.078

Дужак О. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: д.т.н., проф. Гевко І.Б.

Duzhak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PLANNING SYSTEM ORGANIZATIONAL AND TECHNICAL DEVELOPMENT POWER ENTERPRISE

Supervisor: Gevko I.B.

Ключові слова: планування організаційно-технічного розвитку, технічне переоснащення.

Keywords: planning organization and technical development, technical re-equipment.

На початку нового тисячоліття одним з основних факторів, що визначали рівень і темпи розвитку економіки в Україні, була сприятлива ринкова кон'юнктура, зумовлена високими світовими цінами на енергоресурси. При цьому, незважаючи на притік значних обсягів фінансових коштів від вивозу української сировини на світові ринки, спостерігалася відносно низька інвестиційна активність. Отримання коштів від експорту енергоносіїв знижувало мотивацію підприємництва до планування та проведення організаційно-технічного розвитку, переоснащення та модернізації підприємств.

На даний час ситуація в електроенергетиці складна. По-перше через застаріле обладнання, по-друге через неплатежі за використану електричну та теплову енергію. Заборгованість споживачів складає близько 7 млрд. грн. (сім місяців роботи енергетичного комплексу). Відмінна риса України – велика енергоємність виробництва. Її необхідно знижувати для підвищення конкурентоспроможності у глобальному та економічному контексті. Глибока енергозалежність країни є найбільшою проблемою, що перешкоджає українським продуктам виходити на міжнародні ринки, оскільки відсутня конкурентоспроможність і якість. Економіка держави залишається заручником енергетики.

Нині енергоефективність в Україні майже в 11 разів нижча за середній показник в Євросоюзі щодо ВВП. Україна приєдналася до Енергетичного співтовариства ще в 2011 році, але реформи досі не відбуваються. Зобов'язання України полягає в тому, щоб узгоджувати своє законодавство з вимогами директив Енергетичного співтовариства з огляду на зменшення об'ємів споживання енергії на 20 % до 2020 року.

Тому, система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві включає комплекс різноманітних планів, які взаємодіють один з одним та спрямовані на здійснення за цілями, предметом, рівнями, змістом та періодом планування. Важливо виділити фактори, які визначають склад та зміст цього комплексу: організаційна структура та профіль інноваційної діяльності підприємства; склад інноваційних процесів, які здійснюються; рівень кооперації при їх проведенні, масштаби та постійність інноваційної діяльності.

Планування організаційно-технічного розвитку підприємства проводиться в декілька етапів:

- перший етап – визначаються головні завдання підприємства на плановий період, проводиться комплексний аналіз технічного й організаційного рівня виробництва й економічних показників, уточнюються ресурси, які характеризують технічний розвиток;

- другий етап – виходячи з вивчення досвіду інших підприємств, результатів кінцевих науково-дослідних робіт та першого етапу, виявляються можливості розширення впровадження основних напрямів науково-технічного прогресу: вдосконалення технології та продукції, яка випускається, застосування нових технологічних процесів і прогресивних матеріалів, механізація й автоматизація виробництва та ін. На цьому етапі визначаються кількісні завдання підрозділами підприємства з технічного й організаційного розвитку;

- третій етап – проводяться інженерні та економічні розрахунки, організовуються конкурси та огляди пропозицій працівників підприємства, проводиться відбір і техніко-економічна оцінка заходів;

- на заключному етапі плани підприємства та його підрозділів взаємопов'язуються, документально оформляються, затверджуються й доводяться до виконання.

Економічні дослідження і накопичений господарський досвід в енергетичній галузі свідчать про те, що сьогодні основою технічного переоснащення та реконструкції діючого обладнання є широке впровадження нових прогресивних технологій, комплексна автоматизація виробництва. Ці напрямки найефективніші. Ігнорування цього забезпечить неминучий інерційний посткризовий шлях розвитку енергетики і держави в цілому, який поступово буде призводити до ще більшого відставання України від передових країн. Адже високорозвинені держави, які зробили пріоритетним напрямком технічний розвиток виробництва, сьогодні займають перші позиції у світі за основними напрямками розвитку економіки.

Під технічним переоснащенням розуміють комплекс заходів з підвищення техніко-організаційного рівня виробництва, його механізації й автоматизації, з модернізації та заміни застарілого і фізично зношеного обладнання новим, більш продуктивним. Відмінна його особливість полягає в тому, що при даній формі відтворення основних виробничих фондів оновлюється лише їх активна частина. У процесі технічного переоснащення можливе часткове перевлаштування побутових, складських і виробничих приміщень.

Залежно від масштабів оновлення активної частини основних виробничих фондів можуть бути виділені три види технічного переоснащення виробництва:

1. Мале технічне переоснащення - модернізація діючого обладнання, заміна невеликої частини застарілого обладнання, у виробництві впроваджується невелика кількість нового обладнання.

2. Середнє технічне переоснащення - механізація й автоматизація процесу виробництва та передачі електричної енергії, впроваджується прогресивне обладнання, замінюються групи фізично і морально застарілого обладнання.

3. Повне технічне переоснащення - комплексне оновлення переважної частини обладнання, що, як правило, зумовлюється його високою фізичною і моральною зношеністю або переходом на принципово нову технологію виробництва та передачі електричної енергії.

Саме сьогодні впровадження інновацій, спрямованих на підвищення енергоефективності та якості постачання електричної енергії споживачам, зниження енергоємності виробництва та енергозалежності України, стає необхідною умовою інтеграції нашої держави в Євросоюз.